

B.A .Semester - V
Psychology
Paper No. C.C. 301

મનોવિજ્ઞાનની સંશોધન પદ્ધતિ : ૧

Unit 1. : સંશોધન પ્રક્રિયા

- સંશોધનનો અર્થ
- સંશોધનનાં કાર્યો
- સંશોધન પ્રક્રિયા વિશે સમજ મેળવવાનું મૂલ્ય (મહત્વ)
- સંશોધન પ્રક્રિયાના મુખ્ય સોપાનો

Unit 2 :સંશોધન સમસ્યાની પસંદગીઓ અને ઘડતર

- સંશોધનનાં વિષયની પસંદગી
- વિશિષ્ટ સંશોધન સમસ્યાનું ઘડતર
- સિદ્ધાંત કલ્પનાનો અર્થ
- સિદ્ધાંત કલ્પનાનું મહત્વ અને લક્ષણો.
- સિદ્ધાંત કલ્પનાના પ્રકારો

Unit 3 : નિદર્શનનાં સિદ્ધાંતો

- કેટલીક મૂળભૂત વ્યાખ્યાઓ અને સંકલ્પનાઓ
- નિદર્શન પદ્ધતિઓ.
- બિનસંભાવિત નિદર્શન
- સંભવિત નિદર્શન

Unit 4 : પ્રયોગ પદ્ધતિ

- પ્રયોગનો અર્થ અને લક્ષણો
- પરિવર્ત્યોનો અર્થ અને તેના પ્રકારો
- નૈસર્ગિક પ્રયોગ અને પ્રયોગશાળાનો પ્રયોગ.
- પ્રયોગકાર્યના સોપાનો

B.A .Semester - V
Psychology
Paper No. C.C. 302

આંકડાશાસ્ત્ર અને માપન

Unit 1. : આંકડાશાસ્ત્ર અને માપન

- આંકડાશાસ્ત્રની પદ્ધતિઓના અભ્યાસની જરૂરીયાત
- પ્રાપ્તાંકોનો અર્થ ,ખંડિતક્ષેણી અને અખંડિતક્ષેણી
- સાંખ્યકીયમાં લગભગ કિમતો અર્થસૂચક અંગનો અર્થ
- ચોકકસ અને લભગભગ આંકડા ગણતરીના નિયમો.
- આવૃત્તિ વિતરણ– કોઠાની રચના –વર્ગ લંબાઈ –મધ્યકિમત
- આલેખ પદ્ધતિઓ–સ્તંભાલેખ.

Unit 2 : માધ્યવર્તી સ્થિતિના માપ.

(૧) મધ્યક

- અવર્ગીકૃત માહિતી માટે મધ્યકની ગણતરી
- વર્ગીકૃત માહિતી માટે મધ્યકની ગણતરી
- ઘારેલા મધ્યકની રીત– ટૂંકી રીત

(૨) મધ્યસ્થ કે મધ્યગ

- અવર્ગીકૃત માહિતી માટે મધ્યસ્થની ગણતરી
- વર્ગીકૃત માહિતી માટે મધ્યસ્થની ગણતરી

(૩) બહુલક

- અવર્ગીકૃત માહિતી માટે બહુલકની ગણતરી
- વર્ગીકૃત માહિતી માટે બહુલકની ગણતરી

(૪) ક્યારે મધ્યક, મધ્યસ્થ કે બહુલકનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ ?

–સહસંબંધાક

– સહસંબંધાકનો અર્થ, પ્રકાર, સહસંબંધાકની ગણતરી, સહસંબંધાકનું અર્થઘટન.

Unit 3 : ચતુર્થકો

(૧)અવર્ગીકૃત માહિતી માટે ચતુર્થકો શોધવાની રીત

(૨)વર્ગીકૃત માહિતી માટે ચતુર્થકો શોધવાની રીત.

–દશાંશકો અને શતાંશકો.

(૧) અવર્ગીકૃત માહિતી માટે દશાંશકો અને શતાંશકો શોધવાની રીત.

(૨) વર્ગીકૃત માહિતી માટે દશાંશકો અને શતાંશકો શોધવાની રીત.

—પ્રતિશત ક્રમાંક

(૧) પ્રાપ્તાંક પરથી પ્રતિશત ક્રમાંક શોધવાની રીત.

(૨) ક્રમાંક પરથી પ્રતિશત ક્રમાંક શોધવાની રીત.

Unit 4 : પ્રસારમાન —૧

પ્રસારમાનનો અર્થ, વિસ્તાર,

—ચતુર્થક વિચલન

—વર્ગીકૃત માહિતી માટે ચતુર્થક વિચલનની ગણતરી.

—પ્રસારમાન —૨

(૧) સરે રાશ વિચલન.

— અવર્ગીકૃત માહિતી માટે સરે રાશ વિચલનની ગણતરી.

—વર્ગીકૃત માહિતી માટે સરે રાશ વિચલનની ગણતરી.

(૨) પ્રમાણિત વિચલન

— અવર્ગીકૃત માહિતી માટે પ્રમાણિત વિચલનની ગણતરી.

—વર્ગીકૃત માહિતી માટે પ્રમાણિત વિચલનની ગણતરી.

—પ્રમાણિત વિચલન ગણવાની લાંબી રીત.

—પ્રમાણિત વિચલન ગણવાની ટૂંકી રીત.

B.A .Semester - V
Psychology
Paper No. C.C. 303

જાતીયતા અને લગ્ન જીવનનું મનોવિજ્ઞાન :૧

Unit 1. : જાતીયતા અને લગ્ન

- જાતીયતાની વ્યાખ્યા અને વિભાવના.
- માનવ જાતીયતાની વ્યાખ્યા અને માનવ જાતીયતા અંગેનું શિક્ષણ.
- લગ્નની વ્યાખ્યા અને હેતુઓ
- લગ્ન માટેની યોગ્યતાઓ.

Unit 2 . લગ્ન માટેની પરિપક્વતા

- મુખ્ય પાસા
- લગ્ન માટેની પરિપક્વતાના લક્ષણો.
- પરિપક્વ વ્યક્તિના લક્ષણો.
- વય: લગ્નની તૈયારીના એક ઘટક તરીકે.

Unit 3 : પુરૂષ અને સ્ત્રીના જાતીય અવયવો.

- પુરૂષ જાતીય અવયવોની રચના અને કાર્યો
- સ્ત્રીના જાતીય અવયવોની રચના અને કાર્યો

Unit 4 : લગ્નમાં જાતીય સમાયોજન

- જાતીય સંબંધ અને જીવના અન્ય ક્ષેત્રોમાં સમાયોજન
- જાતીય સમાગમમાં પરસ્પરતા.
- નબળા જાતીય સમાયોજન ના કારણો.
- સમય અને માનસિક ઐક્ય— (જાતીય સમાયોજનના ઘટકો તરીકે)
- જાતીય પ્રતિભાવનું સાંસ્કૃતિક અભિસંધાન
- જાતીય પ્રતિભાવમાં ભિન્નતા.
- જાતીય ઈરણ પ્રબળતા.
- સમય અને પરાકાષ્ઠાની ભિન્નતા.
- સંભોગની સંખ્યા.

B.A .Semester - V
Psychology
Paper No. C.C. 304

પ્રાયોગીક મનોવિજ્ઞાન:૧

Unit 1. : પ્રયોગ પદ્ધતિ

- પ્રયોગનો અર્થ અને પ્રકારો.
- વિવિધ વર્તન સ્વરૂપો.
 - (૧) વિશિષ્ટ પ્રકારની સ્વભાવિક પ્રક્રિયા
 - (૨) માનસિક ક્રિયા
 - (૩) સામાજિક ક્રિયા
 - (૪) વ્યક્તિગત અનુભવનું વર્ણન.
- પ્રયોગ પદ્ધતિના ફાયદાઓ અને મર્યાદા

Unit 2 : પ્રયોગમાં નિયંત્રણ

- પ્રયોગ યોજના – અર્થ, પ્રકારો
- પ્રાયોગિક ભૂલ – અર્થ, પ્રકારો
- નિયંત્રણની વિવિધ પ્રયુક્તિઓ.

Unit 3 : મનોભૌતિક શાસ્ત્ર

- અર્થ
- ભૂળભૂત(પાયાના) પ્રશ્નો.
- ભૂળભૂત વિભાવનાઓ(પાયાના) ખ્યાલો
- માપનકલાના પ્રકારો.

Unit 4 : ધ્યાન

- ધ્યાનનો અર્થ અને સ્વરૂપ
- ધ્યાનના નિર્ધારક અંગેના પ્રયોગો.
- ધ્યાન વિચલન/ધ્યાન પરિવર્તન.
- ધ્યાન વિચલનની વ્યાખ્યા, ધ્યાનના પ્રકારો, સાંવેદનિક ધ્યાન, ધ્યાન વિચલનાં કારણો.
- ધ્યાન વિકર્ષણ
- ધ્યાન વિકર્ષણનો અર્થ, ધ્યાન વિકર્ષણના પ્રકારો, ધ્યાન વિકર્ષણ અંગેના પ્રાયોગિક અભ્યાસો

B.A .Semester - V
Psychology
Paper No. C.C. 305

સલાહનું મનોવિજ્ઞાન :૧

Unit 1. : સલાહ

- સલાહનો અર્થ અને સ્વરૂપ.
- સલાહ આપવાના સ્થાનો
- સલાહના પ્રકારો.
- સલાહના ધ્યેયો.

Unit 2 . સલાહની જરૂરીયાત.

- સલાહની સમસ્યાનું વર્ગીકરણ.
- ભારતીય વિદ્યાર્થીઓની સમસ્યાઓ.
- સલાહ અંગેના કેટલાક પુરાવારૂપ કિસ્સાઓ.
- સલાહ સેવા માટે સલાહકારોની જરૂરીયાત.

Unit 3 : સલાહકારની પસંદગી અને તાલીમ

- સલાહકારની પસંદગીની સમસ્યાઓ
- સલાહકારની તાલીમનાં મહત્વના ઘટકો.
- સલાહકારના વ્યવસાયની આચાર સંહિતા.

Unit 4 : સલાહ અભિગમો.

- મનોપચાર—વ્યાખ્યા ,સલાહ અને મનોપચાર વચ્ચેનો તફાવત.
- સલાહ અભિગમો કે સિધ્ધાંતો.
- ⊙ રોજર્સનો અસીલ કે સલાહાર્થી કેન્દ્રિત અભિગમ.
 - (૧) રોજર્સની માવન સ્વભાવ અંગેની ફિલસુફીક ધારણાઓ.
 - (૨) રોજર્સનો સ્વ અંગેનો સિધ્ધાંત.
- સલાહ સિધ્ધાંત

B.A .Semester - VI
Psychology
Paper No. C.C. 311

મનોવિજ્ઞાનની સંશોધન પદ્ધતિઓ—૨

Unit 1. : નિરીક્ષણ અને સર્વેક્ષણ પદ્ધતિઓ.

- નિરીક્ષણનો અર્થ અને તેના પ્રકારો
- સર્વેક્ષણનો અર્થ અને સ્વરૂપ.
- સર્વેક્ષણનાં હેતુઓ.
- સર્વેક્ષણનું વિષયવસ્તુ
- સર્વેક્ષણના આયોજનની મુખ્ય સમસ્યાઓ.

Unit 2 . પ્રશ્નાવલી પદ્ધતિ

- પ્રશ્નાવલી પદ્ધતિની વ્યાખ્યા
- પ્રશ્નાવલીની રચનાનાં સામાન્ય સિધ્ધાંતો.
- પ્રશ્નાવલીના પ્રશ્નોનું વિષયવસ્તુ
- પ્રશ્નાવલીના પ્રશ્નોની શબ્દરચના.
- ખુલ્લા અને પૂર્વ સાંકેતિક પ્રશ્નો.

Unit 3 : મુલાકાત પદ્ધતિ.

- સર્વેક્ષણ મુલાકાતનો અર્થ અને સફળ મુલાકાત માટેની શરતો.
- મુલાકાતના પ્રકારો.
- મુલાકાત લેનાર અધિકારીનું કાર્ય
- મુલાકાત લેનાર અધિકારીની પસંદગી અને તાલીમ.

Unit 4 : મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીઓ.

- મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીનો અર્થ અને સ્વરૂપ (લાક્ષણિકતાઓ)
- મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીઓના પ્રકારો
- કસોટીનું સંચાલનનું કાર્ય
- સાયુજ્ય

B.A .Semester - VI
Psychology
Paper No. C.C. 312

પ્રાયોગિક મનોવિજ્ઞાન: પ્રયોગો

પ્રયોગ :૧ . ક્રમાંક પદ્ધતિ અને યુગ્મતુલના પદ્ધતિ: રંગ પસંદગી અંગે બંન્ને

પદ્ધતિઓનો તુલનાત્મક અભ્યાસ

પ્રયોગ: ૨. સરે રાસ ભૂલ દ્વારા મ્યુલર—લાયર આકૃતિમાં દ્રષ્ટિભ્રમની અસર તપાસવી.

પ્રયોગ: ૩. ધ્યાન વિચલન.

પ્રયોગ: ૪. અક્ષર—અંક અવેજીકરણ.

પ્રયોગ: ૫. શીખવાની સમગ્ર વિરૂદ્ધ વિભાગ પદ્ધતિ.

પ્રયોગ: ૬. તાત્કાલિક સ્મૃતિવિસ્તાર .

પ્રયોગ: ૭. સમસ્યા ઉકેલવી (પિરામીડ)

પ્રયોગ: ૮. સિંહાની ચિંતા માપન કસોટી.

B.A .Semester - VI
Psychology
Paper No. C.C. 313

જાતીયતા અને લગ્ન જીવનનું મનોવિજ્ઞાન: ૨

Unit 1. : વૈકલ્પિક જાતીયતા, જાતીય સતામણી અને જાતીય અપકાર્ય

– અપકામુકતા (૯ પ્રકાર)

– જાતીય સતામણી.

(૧) બાળ સમાગમ વિકૃતિ.

(૨) સગોત્ર જાતીયતા

(૩) બળાત્કાર.

– જાતીય અપકાર્ય કે અક્ષમતા.

Unit 2 . જાતીય સહજવૃત્તિ અને જાતીય પ્રેમની કલા.

– સંભોગક્રિયાનું સ્વરૂપ.

–યોનિપટલ ભેદન

– જાતીય ઈભ્ષામાં સ્ત્રી –પુરૂષ વચ્ચે તફાવત.

Unit 3 : લગ્ન જીવનમાં સ્વસ્થ અને સુખ.

– પ્રજનન સ્વસ્થ.

–સુખી અને સફળ લગ્ન જીવન અંગેના સૂચનો.

– જાતીય રોગો– એઈડ્સ, ગોનારિયા, સાદો હર્પિસ

Unit 4 : કુટુંબ નિયોજન, જાતીય કલ્પનાઓ અને જાતીય ખ્યાલો.

–કુટુંબ નિયોજનની વિવિધ પદ્ધતિઓ.

– જાતીયતા અંગેના ખોટા ખ્યાલો.

B.A .Semester - VI
Psychology
Paper No. C.C. 314

પ્રયોગિક મનોવિજ્ઞાન: ૨

Unit 1. : સાહચર્ય

- સાહચર્યની વ્યાખ્યા
- સાહચર્યના નિયમો
- શાબ્દિક સાહચર્ય ના પ્રયોગોના પ્રકારો.
- સાહચર્યનું વર્ગિકરણ.

Unit 2 . શિક્ષણનું માપન.

- શિક્ષણના મૂળભૂત ખ્યાલોની વ્યાખ્યા.
- શિક્ષણના પ્રકારો.
- શિક્ષણનું માપન

Unit 3 : ભુલભુલામણીનું શિક્ષણ

- ભુલભુલામણીની વિભાવના.
- ભુલભુલામણીના પ્રકારો.
- ભુલભુલામણીનાં શિક્ષણનું માપન.
- ભુલભુલામણી કેવી રીતે શિખાય છે.

Unit 4 : શાબ્દિક શિક્ષણ.

- સંકલ્પનાનો (વિભાવના) અર્થ અને પ્રકારો.
- મહાવરાની પદ્ધતિઓ.
- શિક્ષણ પર અસર કરતા શિક્ષણ સામગ્રીનાં પરિબલો.
- શિક્ષણ પર અસર કરતા શિખવાની પદ્ધતિના પરિબલો.

B.A .Semester - VI
Psychology
Paper No. C.C. 315

સલાહ મનોવિજ્ઞાન:૨

Unit 1. : સલાહ પ્રક્રિયા

- સલાહ પ્રક્રિયાનો અર્થ અને સ્વરૂપ.
- સલાહ પ્રક્રિયાનાં પગથિયા (સોપાનો)
- સલાહ પ્રક્રિયા પર અસર કરતા પરિબળો
 - (૧) સલાહાર્થી પરિવર્ત્યો.
 - (૨) સલાહકારનાં પરિવર્ત્યો.
 - (૩) સલાહ બેઠક વ્યવસ્થા.

Unit 2 . સલાહ સબંધ.

- સલાહ સબંધનો અર્થ અને તેના પ્રકારો.
- સલાહ સબંધના પરીણામો.
- સલાહ સબંધના ઘડતરમાં સલાહકારનાં લક્ષણો
- આધાર અને કટોકટી

Unit 3 : સલાહલક્ષી મુલાકાત : વિષય –પ્રવેશ

- મુલાકાત અને સલાહ
- સલાહલક્ષી મુલાકાતનાં હેતુઓ અનેફાયદાઓ
- પ્રારંભિક મુલાકાત
 - ⊙ શરૂઆત કઈ રીતે કરવી
 - ⊙ પ્રારંભિક મુલાકાતની મહત્વની બાબતો.

Unit 4 : સલાહલક્ષી મુલાકાત પધ્ધતિઓ.

- સલાહલક્ષી મુલાકાત પધ્ધતિઓ.
 - (૧) નિર્દેશાત્મક મુલાકાત પધ્ધતિ
 - (૨)અનિર્દેશાત્મક મુલાકાત પધ્ધતિ
 - (૩) બિન સત્તાધારી મુલાકાત પધ્ધતિ
- મુલાકાતની નોંધ
- મુલાકાતનો અંત.